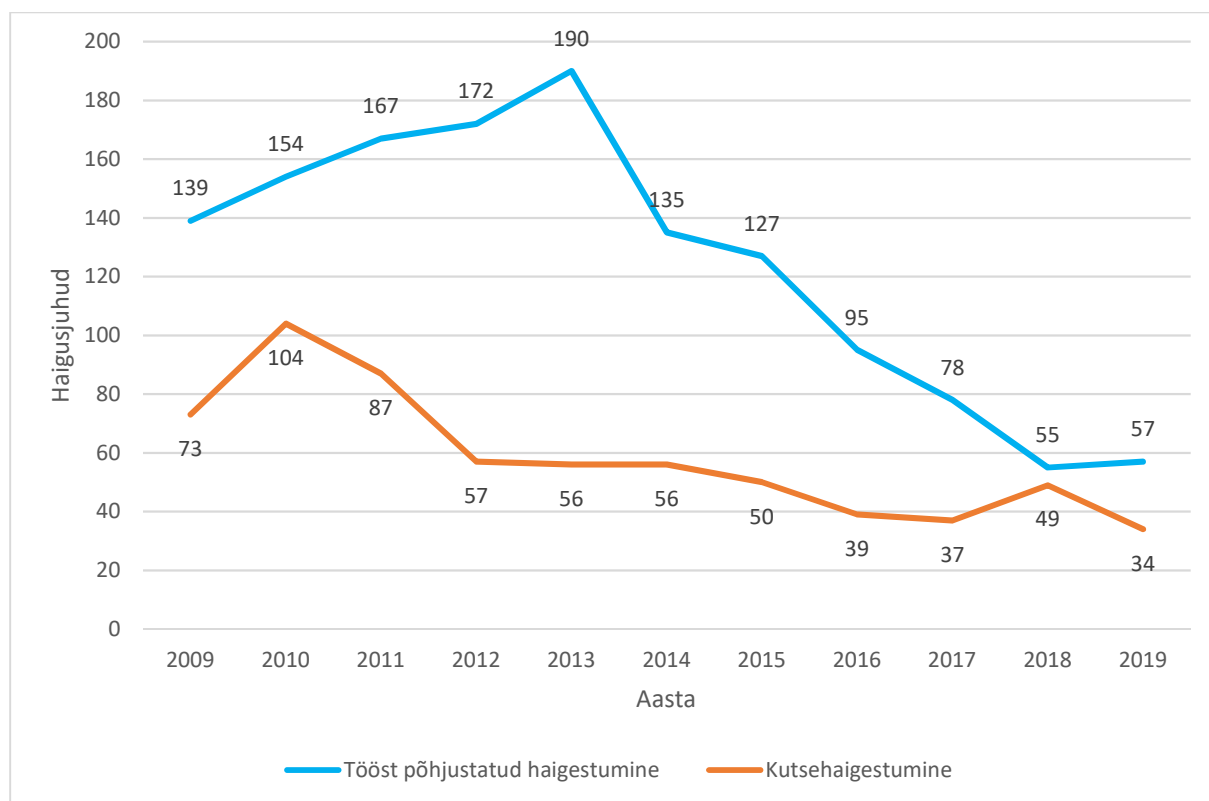

Kutsehaigestumine ja tööst põhjustatud haigestumine 2019. aastal

Töötajad puutuvad tööülesannete täitmisel kokku erinevate töökeskkonna ohuteguritega, mis võivad vähendada töövõimet ja tekitada erinevaid terviseprobleeme, mis kokkuvõttes diagnoositakse töötervishoiuarsti poolt tööga seotud haigusena.

1. **Kutsehaigus** on haigus, mille on põhjustanud kutsehaiguste loetelus nimetatud töökeskkonna ohutegur või töö laad¹.
2. **Tööst põhjustatud haigus** on töökeskkonna ohuteguri põhjustatud haigus, mida ei loeta kutsehaiguseks.

Töötervishoiuarstid registreerisid 2019. aastal 34 uut kutsehaigestumise juhtu ning tööst põhjustatud haigestumine registreeriti 57 korral (joonis 1).

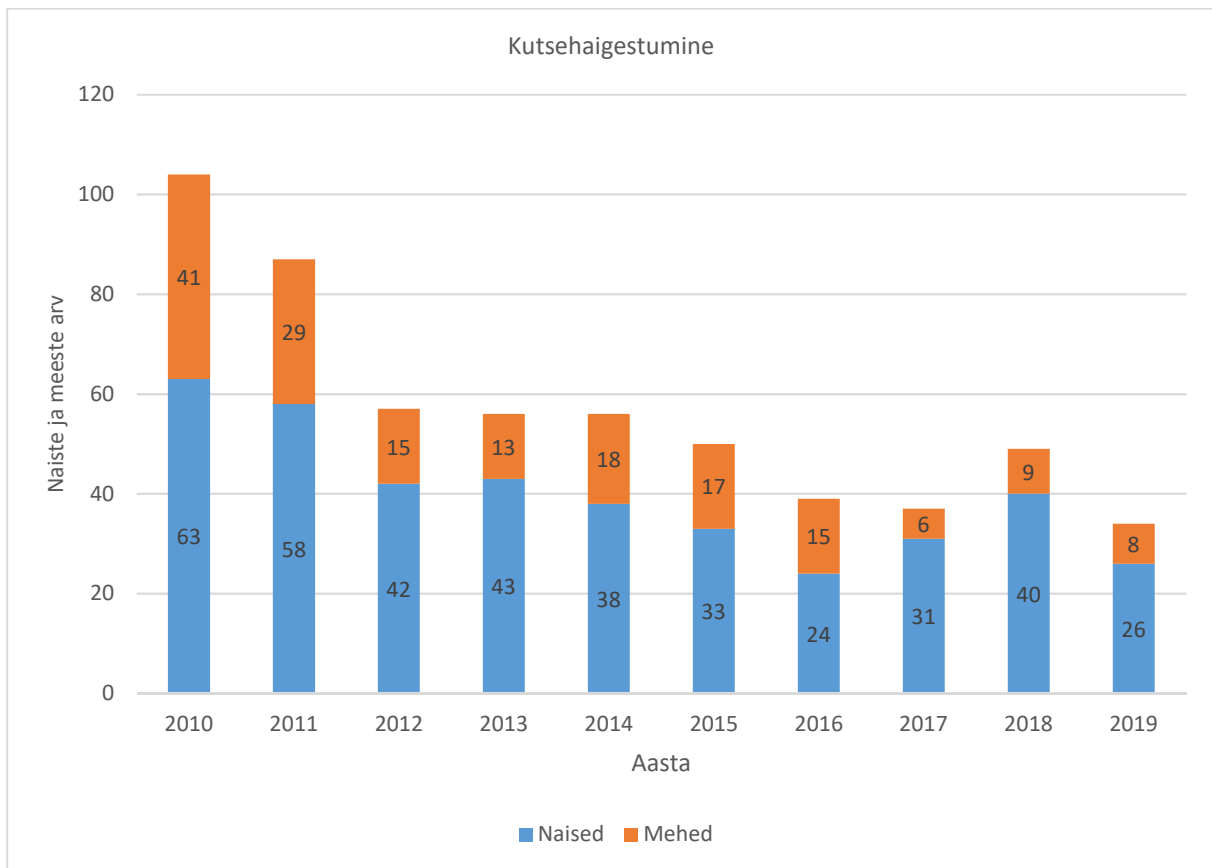
Joonis 1. Kutsehaigestumise ja tööst põhjustatud haigestumise juhud aastatel 2009–2019.

Töötajate kutsehaigestumine 2019. aastal

Kutsehaiguse diagnoosib töötervishoiuarst, kes teeb kindlaks töötaja terviseseisundi ning kogub andmed töötaja praeguste ja varasemate tööolude ning töö laadi kohta. Nii nagu varasematel

¹ Kutsehaiguste loetelu <https://www.riigiteataja.ee/akt/897867>

aastatel, registreerisid töötervishoiuarstid kutsehaigestumise sagedamini naistel (joonis 2), kutsehaigetest 76,5% olid naised ja 23,5% mehed.

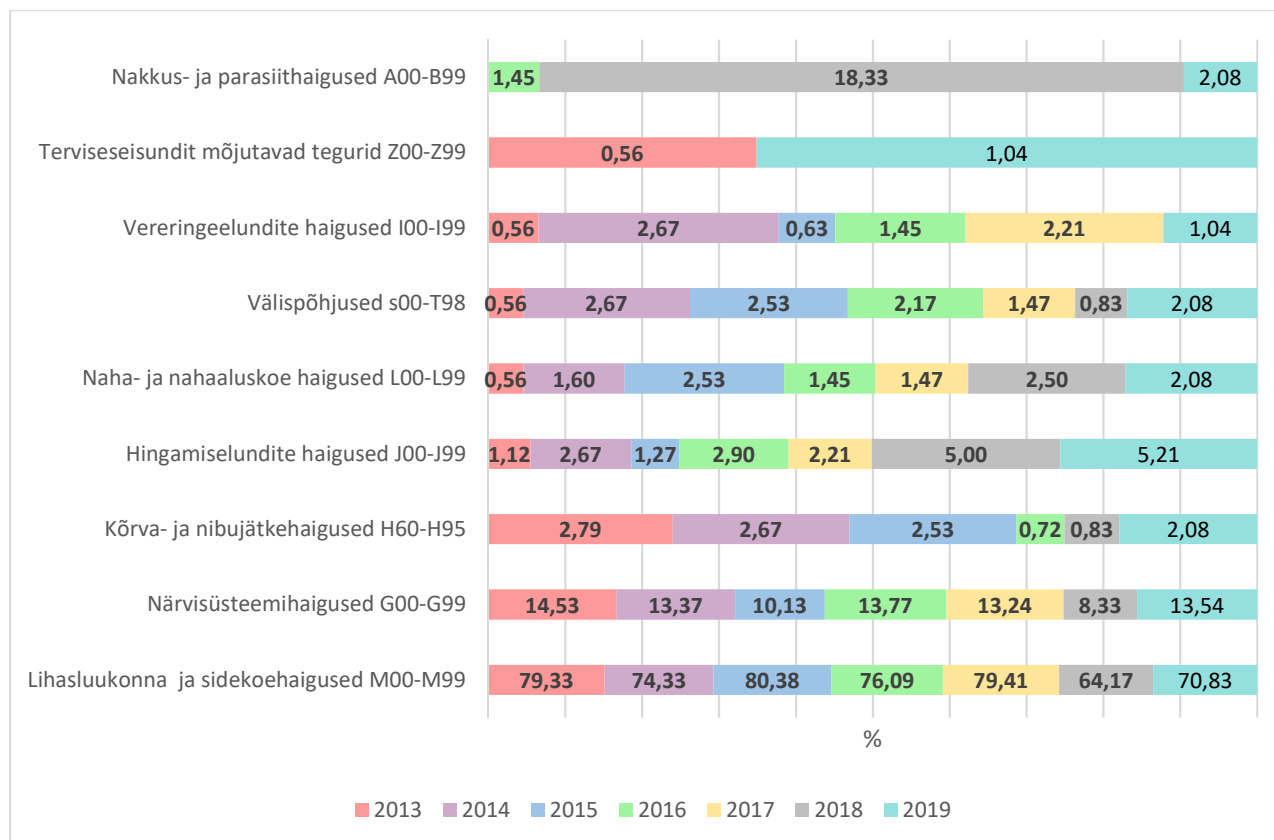
Joonis 2. Naiste ja meeste arv kutsehaigestumisel aastatel 2010–2019.

Haigestunute keskmine vanus oli 55,8 eluaastat, neist naistel 56,5 eluaastat ja meestel 53,6 eluaastat. Kolm haigestunut olid 30-ndates, viis haigestunut 40-ndates, 14 haigestunut 50-ndates eluaastates ning 12 haigestunut kuulusid vanusegruppi 60 või vanemad.

Ametialade lõikes diagnoositi kutsehaigusi enim oskus- ja käsitöolistel, järgnesid seadme- ja masinaoperaatorid ning teenindus- ja müügitöötajad.

Kõige enam põhjustasid haigestumist füsioloogilised ohutegurid: korduvad ja ühetaolised liigutused, töötamine sundasendis, raskuste käsitsi teisaldamine ja raske füüsiline töö. Lisaks olid mitmed juhud seotud kokkupuutest kemikaalidega ning tolmu, müra või vibratsiooniga. Bioloogilised ohutegurid põhjustasid kutsehaigestumise kahel juhul.

Kutsehaigustest diagnoositi töötajatel enim lihasluukonna- ja sidekoehaiguseid, järgnesid närvisüsteemihaigused ja hingamiseldite haigused (joonis 3).

Joonis 3. Kutsehaigestumine aastatel 2013–2019.

Töötervishoiuarstide poolt diagnoositi 34 isikul kokku 96 haigust/seisundit, mis tähendab, et haigestunud on enamasti mitu kutsehaiguse diagnoosi (tabel 1).

Tabel 1. Kutsehaiguste diagnoosid 2019. aastal

Diagnoos	RHK-10 kood	Diagnooside arv
Teatavad nakkus- ja parasiithaigused	A00-B99	2
Tuberkuloos	A15.0	2
Kõrva- ja nibujätkehaigused	H60-H95	2
Müratekkene kuulmisnõrkus	H83.3	2
Hingamisteede haigused	J00-J99	5
Kopsutolmustus ehk pneumokonioos	J60	1
Muud täpsustatud nina ja ninaurgete haigusseisundid	J34.8	1
Segatüüpi astma	J45.8	1
Bronhiaalastma	J45.0	1
Talgitolmust põhjustatud pneumokonioos	J62.0	1
Naha- ja nahaaluskoe haigused	L00-L99	2
Muude kemikaalide põhjustatud ärritav kontaktdermatiit	L24.5	1
Muude kemikaalide põhjustatud allergiline kontaktdermatiit	L23.5	1
Närvisüsteemihaigused	G00-G99	13
Karpaaltunneli sündroom	G56.0	9
Küünarluu- ehk ulnaarnärvi kahjustus	G56.2	4

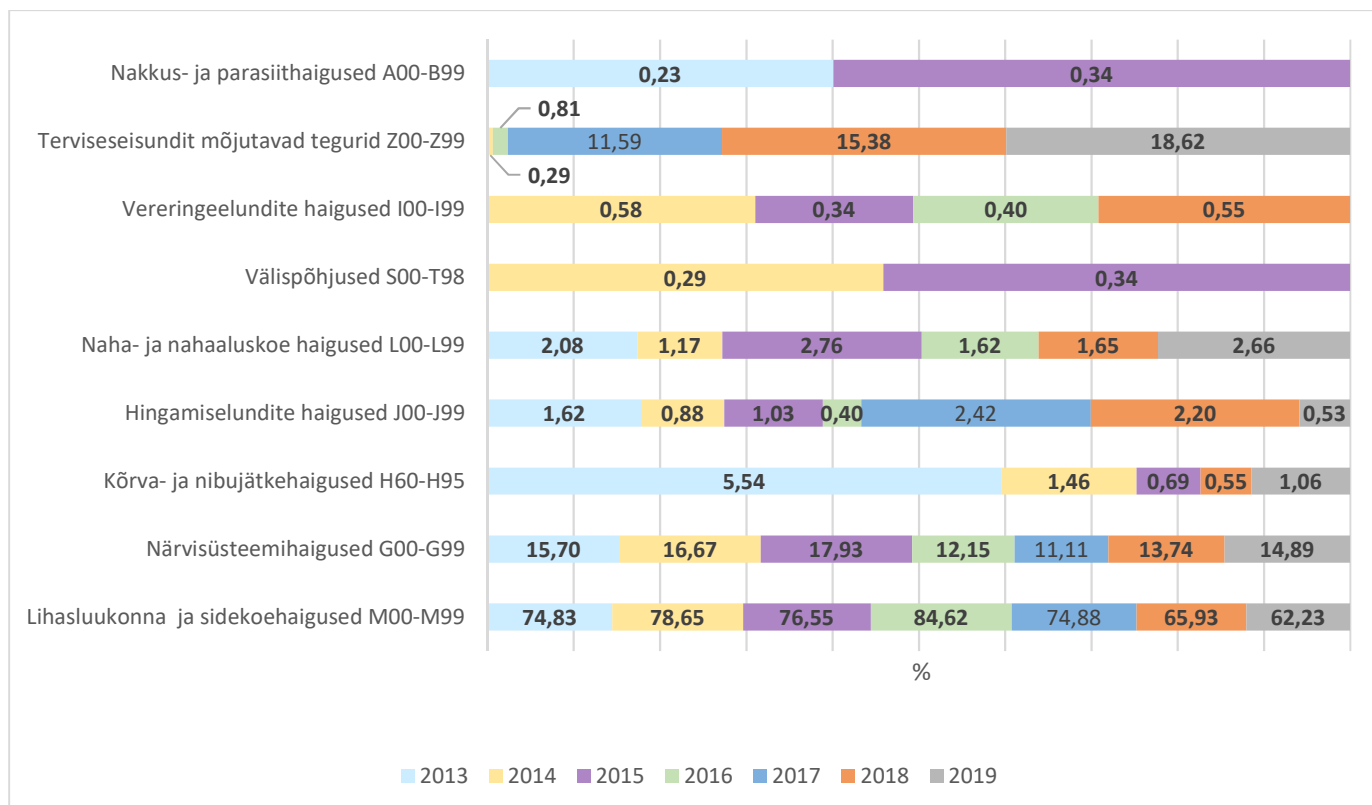
Välispõhjused	S00-T98	2
Vibratsiooni toime	T75.2	2
Lihaskonna- ja sidekoehaigused	M00-M99	68
Rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede muud haigusseisundid	M70.8	13
Külgmine põndapealise põletik ehk lateraalne epikondüliit	M77.1	13
Õlalimapaunapõletik ehk -bursiit	M75.5	4
Liigesevalu	M25.5	7
Keskmine põndapealise põletik ehk mediaalne epikondüliit	M77.0	5
Muud polüartroosid	M15.8	3
Õlavarre pöörjalihase kõõluskätise sündroom	M75.1	9
Muud sünoviaalkesta- ja kõõlustupestõletikud	M65.8	4
Sünoviaalkesta ja kõõluse muud täpsustatud haigusseisundid	M67.8	1
Sidemete ehk ligamentide haigusseisundid	M24.2	3
Nimmevalu	M54.5	2
Kakspealihase kõõluse põletik ehk tendiniit	M75.2	2
Muud õlakahjustused	M75.8	1
Õlanuki kiildumise sündroom	M75.4	1
Tervise seisundit mõjustavad tegurid	Z00-Z99	1
Töoga seotud muu füüsiline ja vaimne pingeline	Z56.6	1
Vereringeelundite haigused	I00-I99	1
Raynaud' sündroom	I73.0	1

Tööst põhjustatud haigestumine 2019. aastal

Tööst põhjustatud haigestumine registreeriti 57 isikul, nendest 24,6% olid mehed ja 75,4% naised. Haigestunu keskmine vanus oli 51,2 eluaastat, meestel 50,3 ja naistel 51,5 eluaastat. Kaks haigestunut olid 20-ndates, kolm haigestunut 30-ndates, 18 haigestunut 40-ndates, 22 haigestunut 50-ndates ning 12 haigestunut 60-ndates eluaastates.

Füsioloogilised ohutegurid on ka tööst põhjustatud haigestumise peamisteks põhjusteks, eelkõige raskuste käsitsi teisaldamine, korduvliigutused kätele ja jalgadele, sundasendid ja -liigutused. Töötõrvihoiuarstide poolt diagnoositi 57 isikul kokku 188 haigust/seisundit, mis tähendab, et haigestunud on üldjuhul mitu tööst põhjustatud haiguse diagnoosi.

Tööst põhjustatud haigestumise korral diagnoositi töötajatel enim lihaskonna ja sidekoehaiguseid (joonis 4).

Joonis 4. Tööst põhjustatud haigestumine aastatel 2013–2019.

Selgitus: jaotis Z00-Z99 on ette nähtud juhtudeks, kui "diagnoosi" või "probleemina" märgitakse muud olukorrad kui jaotistes A00-Y89 klassifitseeritavad haigused, vigastused või välispõhjused.

Töötervishoiu ja –ohutuse teemad peavad olema töökeskkonnas igapäevased ja süsteemsed tegevused, et ennetada töökeskkonna ohuteguritest põhjustatud haigestumisi ning toetada töötajate töövõime säilimist.